

JUSTIITSMINISTEERIUM

Õiguskantsleri Kantselei
info@oiguskantsler.ee

Teie 03.05.2024
Meie 05.06.2024

nr 6-1/231647/2402586
nr 10-2/3979

Vastus õiguskantslerile

Austatud õiguskantsler

Pöördusite minu poole märgukirjaga, milles tõite välja kolm tsiviilkohtumenetlust puudutavat teemat:

- hagi tagamise taotluse käiguta jätmine, kui hagil on puudused, arvestades Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 12.04.2023. a määrust tsiviilasjas nr 2-22-2527, milles Riigikohus selgitas ühtse kohtupraktika kujundamiseks, et hagi tagamise avalduses esinevad puudused, mille kõrvaldamiseks peab kohus tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 384 lg 2 alusel andma tähtaja, on hagi tagamise aluseks olevad asjaolud, mis on nimetatud TsMS §-s 377 ja see tähendab, et puudustega hagiavalduse korral ei pea kohus hagi tagamise menetluses määrama hagejale TsMS § 340¹ lg 1 ega ka TsMS § 384 lg 2 alusel tähtaega hagiavalduse puuduste kõrvaldamiseks, vaid ta peab jätma hagi tagamise avalduse rahuldamata; märkisite seejuures, et tsiviilkohtumenetluses on võimalus taotleda hagi tagamist ka enne hagi esitamist TsMS § 382 alusel;
- laste ja täisealiste eestkostetavate õiguste tagamine teenuse osutajate juures, arvestades Riigikohtu erikogu 17.05.2023. a määrust kohtuasjas 2-23-2831, milles Riigikohus asus seisukohale, et pärast seda, kui lasteaiakoht on juba antud, ei kaasne lasteaiateenuse osutamisega enam riigivõimu volitusi ning munitsipaallasteaia ja teenust saava isiku vahel tekivad eraõiguslikud suhted, mis kuuluvad läbivaatamisele tsiviilkohtumenetluse korras maakohtus. Samas möönis erikogu, et kõik mõeldavad lasteaiateenuse osutamisega seotud erimeelsused ja vaidlusküsimused ei pruugi kuuluda kohtulikus korras läbivaatamisele. Tõite välja, et olukorras, kus lapsevanem soovib saavutada, et avaliku võimu lasteasutus (lasteaed) lõpetaks tema lapse õiguste rikkumise (sarnaselt viidatud kohtuasjaga näiteks selleks, et tema lapsele võimaldataks lasteaias puhkeajal muud vaikset tegevust, millega ei kaasneks kohustust viibida voodis), tuleb tal maksta riigilõivu kokku 490 eurot – 420 eurot hagiavalduse eest ja lisaks 70 eurot hagi tagamise taotluse eest, kui ta soovib, et kohus rakendaks lapse kaitseks esialgseid abinõusid;
- puuduste kõrvaldamise tähtaja kulgemise algus menetlusabi andmata jätmise vaidlustamisega seoses, iseäranis, kui menetlusabi andmata jätmist vaidlustatakse hagi esitamise olukorras, arvestades TsMS § 187 lõigetes 5 ja 6 sätestatud, mh arvestades, et TsMS § 187 lg 5 kohaselt menetlusabi andmise taotlus ei peata seaduses sätestatud ega kohtu määratud menetlustähtaja kulgemist, kuid kohus pikendab siiski mõistlikult enda määratud tähtaega pärast menetlusabi andmise taotluse lahendamist, kui menetlusabi andmise taotlus ei olnud esitatud põhjendamatult või tähtaja pikendamise eesmärgil. Juhin Teie tähelepanu sellele, et TsMS § 187 lg-te 5 ja 6 eesmärk on adresseerida kaebuse menetletavuse küsimust nii olukorras, kui isik esitab menetlusabi andmise taotluse koos hagi või avaldusega või kaebusega, kui ka olukorras, kus isik esitab menetlusabi taotluse kaebetähtaja lõpuosas ning see rahuldatakse siis, kui kaebetähtaeg on juba möödunud. Viidatud regulatsiooni kohaselt kohus pikendabki enda antud tähtaega alles pärast menetlusabi taotluse lahendamist.
Paraku jääb ebaselgeks viide TsMS § 386 lg 1 kohaldamisele Teie poolt kirjeldatud olukorras.

Täna Teid esitatud tähelepanekute eest, võtame Teie argumendid teadmiseks ja analüüsime neid ning võimalusel arvestame nendega edaspidi tsiviilkohtumenetluse seadustikus muudatuste tegemisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Timpson
Minister